

Když Meloni objímá Afriku, Evropa tají dech

 politico.eu/article/meloni-italy-africa-energy-migration-far-right/

1. Zprávy
2. Politika

Italská vůdkyně má v pondělí nastínit svůj vlajkový plán pro Afriku.

Meloni doufá, že její plán pro Afriku – kromě vyřešení jejích migračních strastí – jí pomůže splnit energetické nároky Itálie | Tiziana Fabi/AFP přes Getty Images

29. ledna 2024 4:00 SEČ

Od Hannah Roberts

Jen před několika lety Giorgia Meloni – tehdejší vůdkyně krajně pravicové okrajové strany – vyzývala k námořní blokádě, která by zabránila „invazi“ migrantů přes Středozemní moře do Evropy.

Nyní jako italská premiérka vsází svou důvěryhodnost na ambiciózní investiční plán pro Afriku.

Meloni hostí mezinárodní summit o Africe v Římě 28.-29. ledna za účasti 25 afrických vůdců; Očekává se také vedení OSN, Světové banky a EU. Po nedělním banketu v prezidentském paláci má Meloni v pondělí v Senátu nastínit svou vizi strategického rozvoje afrického kontinentu.

Její opožděný pokus uchvátit africké vůdce není tak bizarní, jak se zdá, ale je součástí mnohostranné války italského vůdce proti nelegálnímu přistěhovalectví, která zahrnuje offshoring migrantů do Albánie . (Námořní příjezdy migrantů se od nástupu Meloniho k moci výrazně zvýšily .)

„Nyní musí nabídnout řešení svým voličům, pro které je imigrace velkým problémem,“ řekl Leo Goretti, expert na italskou zahraniční politiku z Institutu pro mezinárodní otázky (IAI) v Římě.

Meloniho proklamovaným cílem je řešit příčiny emigrace z Afriky, jako je nezaměstnanost a chudoba, prostřednictvím investic do rozvoje, infrastruktury a energetiky. Doufá ale také, že přesvědčí africké vůdce, aby migrantům zabránili v odchodu, a aby souhlasili s přijímáním neúspěšných žadatelů o azyl zpět.

Vzhledem k ambicím projektu jde Meloni do značného hazardu. Úspěch by mohl přinést uznání hlavního proudu, po kterém touží jako mezinárodní konzervativní státník; ale Afrika je obrovské a složité místo a ovoce její strategie, pokud nějaké bude, může trvat roky, ne-li desetiletí, než dozraje.

Kritici mezitím říkají, že dohoda zavání neokolonialismem; že Itálie nemá zdroje ani odborné znalosti, aby to zvládla; a že to není v souladu se zeleným přechodem.

Oči větší než žaludek

Zatímco detaily Meloniho plánu budou odhaleny až v pondělí, jeho oficiálním cílem je podpořit „zlepšení životních podmínek obyvatel v partnerských zemích“ prostřednictvím investic do šesti oblastí: vzdělání, potravin, voda, zemědělství, energetika a infrastruktura.

Myšlenka pomoci migrantům v jejich domovině je „docela konzistentní“ s narativem pravice, poznamenal Goretti z IAI. Byl to Matteo Salvini, Meloniho vlastní vicepremiér, kdo efektivně využil sloganu „pomozme jim v jejich domovině“ a bouřil se na protiimigrační platformě.

Meloni doufá, že její plán pro Afriku – kromě vyřešení jejích migračních potíží – jí pomůže splnit italské energetické požadavky. Bez jaderné energie se Řím pokouší diverzifikovat od své vysoké závislosti na ruském plynu, což ho činí zranitelným vůči politickým otřesům. Podle Meloniho vize by se Itálie mohla stát energetickým centrem v jižním Středomoří, sbírat energii potrubím z Afriky a distribuovat ji po Evropě.

Meloni navštívil Mosambik v říjnu 2023 | Alfredo Zuniga/AFP prostřednictvím Getty Images

Kromě domácích zisků Meloni také nepochybně vidí příležitost prosadit se na mezinárodní scéně, zvláště když Itálie převzala každoroční předsednictví G7 na rok 2024. Vzhledem k tomu, že další západní země jsou více zaujaté Blízkým východem a Čínou, Itálie má nyní Goretti řekl, že je to otevření se hrát hlavní roli při utváření vztahu Západu s africkým kontinentem. Meloni ostatně pojmenoval Afriku jako klíčové téma italského předsednictví G7 a jeho snahy „obnovit středomořskou centrálu“.

Ale Meloniho plán obsahuje mnoho potenciálních úskalí, říkají kritici, počínaje tím, zda afričtí vůdci vůbec koupí to, co italský vůdce prodává. Vzhledem k tomu, že na summitu se očekává 13 hlav států, šest šéfů vlád a tři ministři zahraničí, měli by si účastníci užít alespoň pár dní v centru pozornosti. Ale z dlouhodobého hlediska bude udržení jejich zájmu záviset na úrovni investic: Během říjnové návštěvy Mosambiku Meloni oznámil 3 miliardy eur jen z Itálie, ale rozpočet země na rok 2024 nakonec vyčlenil skoupějších 200 milionů eur.

Někteří z jejich hostů také nejsou zrovna těžké váhy, jako je eritrejský prezident Isaias Afewerki a Teodoro Nguema Obiang Mangue, syn autoritářského vůdce Rovníkové Guineje, který byl sankcionován Spojeným královstvím a dostal podmíněnou pokutu ve výši 30 milionů eur. Francie v roce 2017 za praní špinavých peněz a korupci.

Místopředsedkyně zahraničního výboru italského parlamentu z opoziční Demokratické strany Lia Quartapelleová uvedla, že Meloni „je třeba brát vážně, protože Afrika má pro Itálii strategický význam“. Zpochybnila však, zda má Itálie „ekonomickou a politickou kapacitu“ převzít vedení.

Těžké zvedání vpřed

Aby svůj plán fungoval a přilákal nezbytnou palebnou sílu, odborné znalosti a zdroje, potřebuje Meloni odkoupení z EU. Předsedkyně Evropské komise Ursula Von der Leyenová, která by po červnových volbách do EU mohla potřebovat podporu Meloni, aby si zajistila druhé funkční období, potvrdila svou účast na římském summitu. Ale vzhledem k tomu, že Francie a Itálie tradičně soupeřily o vliv v Africe, Meloniho nová iniciativa by mohla vyvolat rivalitu v Sahelu, že Itálie nebude mít zdroje ani odborné znalosti, aby vyhrála, řekl Goretti.

A co víc, Meloni zdůraznil potřebu přístupu, který není ani dravý, ani povýšenecký, ale který zachází s africkými zeměmi spíše jako s partnery než jako s charitativními případy. Opoziční poslankyně Quartapelleová však říká, že v plánu založeném na energetických investicích, který přivádí Itálii do konfliktu s uhlíkovými a nulovými cíli EU, nevidí zásadní odklon od minulé praxe. Meloniová uvedla, že Itálie bude plán financovat přesměrováním 70 procent z klimatického fondu ve výši 4 miliard eur, který přislíbila na podporu zeleného přechodu rozvojových zemí.

Další obavou je, že Meloniho varování, že Evropa ztratí svůj historicky povýšenecký přístup, by se mohlo promítnout do menšího zájmu o lidská práva a že její celkový pohled na to, co umí, by mohl skončit legitimizací autokratických režimů .

V loňském roce například Meloni prosazoval dohodu mezi Evropskou komisí a Tuniskem a vítal ji jako vzor, který by se měl opakovat v celé Africe. Dohoda s Tuniskem však narazila na potíže kvůli námitkám proti zasílání finančních prostředků tuniskému stále autokratičtějšímu vůdci; příjezdů ze země následně vzrostl. Není to jediná nedávná zkušenost, kterou Evropa měla s autoritářskými vůdci využívajícími migraci jako páku (viz Turecko): Podle Gorettiho, aby měla EU pozitivní dopad, se musí nejen setkat s představiteli regionu, ale především se zapojit do lidských práv a občanská společnost.

Africká občanská společnost a ekologické skupiny se zatím zdají nepřesvědčené. Joab Okanda, hlavní klimatický poradce organizace Christian Aid v Africe, řekl, že doufá, že římský summit pomůže „Itálii a jejím státem podporovaným společností na fosilní paliva, aby si konečně uvědomily škody, které

způsobují Africe.

„Je načase, aby se Afrika odpoutala od strategických vizí evropských aktérů v oblasti fosilních paliv, vydávajících se za africký rozvojový projekt, a zmobilizovala politické odhodlání... postavit Afriku na cestu k soběstačnosti a udržitelné prosperitě,“ řekl Okanda.

Očekává se, že se silnou většinou Meloni zůstane ve vládě další tři roky – což je pro italskou politiku neobvyklé – a je nepravděpodobné, že by ji trápil vážný domácí odpor vůči jejímu plánu. Implementace však bude pravděpodobně jiná věc: Ačkoli hledala nápady na ministerstvech, dohled zůstává centralizovaný spíše v jejím úřadu než v ministerstvu zahraničí. A zatímco energetika a obchodní transakce jsou krátkodobě snadno zvládnutelné, vývoj je mnohem složitější.

Mezitím, i když se její plán těší určitému úspěchu, je nepravděpodobné, že by krátkodobě omezil migraci, což znamená, že voliči, kteří mívají málo trpělivosti s dlouhodobými strategiemi, mohou ztratit důvěru v Meloniin odvážný plán pro Afriku, než přinese ovoce.